

Beslutningsforslag nr. B 51. Fremsat den 8. februar 1991 af Lilli Gyldenkilde (SF), Tommy Dinesen (SF), Hanne Thanning Jacobsen (SF), Jes Lunde (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om beskæftigelse, uddannelse og fordelingspolitiske tiltag

Folketinget opfordrer regeringen til at udarbejde planer for en aktiv arbejdsmarkedspolitik indeholdende bl.a. en beskæftigelses-, uddannelses- og bedre fordelingspolitik, der indeholder følgende elementer:

1. *Beskæftigelse:*

Der igangsættes boligbyggeri, byfornyelse, reparation og vedligeholdelse. Den almennyttige kvote hæves med 3.000 boliger og ungdomsboligkvoten med 2.000 om året. Der afsættes midler til byfornyelse og energibesparende tiltag i eksisterende ældre boliger.

Det sikres, at kommuner, der gør en ekstra indsats for at ansætte flere hjemmehjælpere, får dette finansieret gennem et ekstraordinært statsligt bidrag udregnet i forhold til antal pensionister i kommunen.

Det tillades kommuner at optage lån til oprettelse af daginstitutioner.

Maksimumsgrænsen for ATP's og LD's muligheder for at investere aktivt hæves til 40 pct. ATP's og LD's investeringspolitik nyvurderes med henblik på forbedrede muligheder for at yde støtte til iværksættere og grønne investeringer.

2. *Uddannelses- og jobgaranti:*

Der skal indføres en garantiordning, der sikrer unge under 25 år en uddannelsesplads eller et job. Garantiordningen igangsættes efter 3 måneders ledighed de første 2 år. Derefter ned sættes perioden gradvis, indtil tilbudet gives straks efter anmeldelse af arbejdsløshed. Kom-

munerne skal have ret til at lave jobskabelsesprojekter selv og i samarbejde med lokale iværksættere.

Der skal være muligheder for, i samarbejde med daghøjskoler, tekniske skoler, VUC-centre og AMU-centre at skabe kombinationsforløb bestående af uddannelse og arbejdstilbud. Disse muligheder skal være til stede både for unge på dagpenge og unge på bistandshjælp. Virksomhed i lokalradio, teatergrupper, bladvirksomhed og lignende kan indgå i denne ordning og skal betragtes som opfyldelse af rådighedsforpligtelsen.

3. *Jobtilskudsforsøg:*

På forsøgsbasis iværksættes en nyordning, hvorefter arbejdsløse og bistanmodtagere under 30 år, der ansættes i jobtilskudsordninger i private virksomheder, får fuld løndækning i 5 måneder under forudsætning af, at de er garanteret ansættelse i mindst 1 år efter tilskudsperiodens udløb.

4. *Licitationsregel:*

I alle offentlige licitationsudbud af en vis størrelse, hvor der skabes produktion i f.eks. 1 år, indføres der en bestemmelse om, at der skal ansættes en langtidsledig.

5. *Uddannelsesstilbud til korttidsuddannede og arbejdsløse:*

Ventelisterne til uddannelse på AMU-centrene skal afskaffes. Der skal afsættes flere midler til voksenerhvervsuddannelser, så menne-

sker uden en erhvervsuddannelse får muligheder for at få en sådan.

Alle arbejdsløse over 25 år skal have et arbejds- og/eller uddannelses tilbud efter 6 måneders arbejdsløshed. En sådan ordning må opbygges over nogle år. Ordningen skal også gælde for bistanmodtagere.

Der afsættes flere midler og tid til efteruddannelsesindsats. Indsatsen skal omfatte ca. 4 pct. af arbejdstiden i 1995, hvilket vil være en fordobling i forhold til i dag.

Til finansiering heraf skal arbejdsgivernes AUD-bidrag forhøjes. Der skal afsættes flere midler til uddannelse af faglærte på tekniske skoler og handelsskoler. Der skal skabes flere uddannelsespladser til mellemteknikere.

Der bør indføres en ordning med betalt frihed til uddannelse (BFU) og den skal kombineres med orlovsret for den enkelte til at benytte BFU.

6. *Fordelingsforslag:*

Inden for alle brancher, der har arbejdsløshed, skal overarbejde afspadseres. For at undgå flaskehalsproblemer behøver overarbejde dog ikke afspadseres, såfremt der i en branche er under 3 pct. arbejdsløshed.

Allerede indgåede aftaler om fuld afspadsering af overarbejde berøres dog ikke af forslaget, medmindre de er dårligere end forslagets.

7. *Finansiering:*

Forslagene finansieres ved en forhøjelse af arbejdsgivernes andel af AUD, ved forureningsafgifter, ved lukning af skattefiduser og ved at alle, der ikke er medlem af en a-kasse, betaler et »solidaritetsbidrag«.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at der må foretages en kraftanstrengelse for igen at få beskæftigelsespolitikken sat på den politiske dagsorden i Danmark. SF har derfor fremsat en række forslag om en aktiv erhvervs politik og om beskæftigelses-, uddannelses- og fordelingspolitik og bl.a. følgende beslutningsforslag:

B 25 om etårige uddannelsesforløb for arbejdsløse kvinder,

B 39 om frivillig orlov fra arbejdsmarkedet og

B 42 om en aktiv og dynamisk erhvervs politik, som bl.a. omhandler lempelse af kommunalfuldmagten.

Arbejdsløsheden er ikke i de seneste år taget lige så alvorligt som betalingsbalanceproblemet. Det er en urimelighed over for de mange mennesker, der lever på overførselsindkomster, alene fordi der ikke er arbejdspladser til dem. De mange mia., der bruges på dagpenge og bistandshjælp, skal bruges til en aktiv arbejdsmarkeds politik. Dette synspunkt står forslagsstillerne ikke alene med. Det deles af mange partier i Folketinget.

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at der derimod er mangel på forslag til igangsætning af nye forslag, der peger i den rigtige retning. Det er ikke beskæring af dagpengene, der klarer problemerne. Derimod vil der blive tale om reducere af udbetaling af dagpenge på længere sigt, såfremt der tages fat ud fra de forslag, der her er skitserede.

Den eksisterende jobtilskudsordning har været en god idé for mange. Men der trænges samtidig til lidt nytænkning på området. Der foreslås derfor en forsøgsordning, hvorefter unge langtidsledige eller bistandsmodtagere under 30 år kan komme i job med fuldt løntilskud i 5 måneder, hvis vel at mærke virksomheden, hvor de ansættes, kan sikre dem arbejde i mindst 1 år. Sådanne ordninger fungerer i andre lande, bl.a. i Frankrig.

Det foreslås også, at der ved større offentlige licitationsudbud tænkes på de arbejdsløse. Derfor bør der i licitationen indgå et krav om ansættelse af en langtidsledig. Det er en begyndelse på at få virksomheden til at forstå, at også de har et ansvar for ledigheden.

Der arbejdes med en sådan ordning i andre EF-lande, f.eks. Frankrig.

Uddannelse er et kodeord i disse år og et rigtigt kodeord. Der vil ikke gå mange år, før vi står i den situation, at der bliver flaskehalse på arbejdsmarkedet, såfremt der ikke sættes en ekstraordinær indsats i gang nu. Det er hovedsagelig i forhold til de korttidsudannede og de ufaglærte, at en indsats for uddannelse er fornøden. Det er også disse grupper, der bærer den største del af arbejdsløsheden i dag, så de har altså tid til uddannelse, hvis de bare også fik råd her til, og hvis uddannelsespladserne var til stede.

Inden for byggefagene er der også arbejdsløshed. Det behøver ikke at være sådan, såfremt der igen bliver sat gang i almenyttigt boligbyggeri og byfornyelsen.

En del sociale spændinger kunne undgås, såfremt der var boliger nok til alle. I øvrigt er der stadig ca. 400.000 lejligheder i Danmark uden bad og toilet, hvilket jo råber på en indsats.

En bedre fordeling af arbejdet ville være en fornuftsbetonet opgave at gå ind i. Der er noget grotesk i, at mange må være uden arbejde og må gå arbejdsløse på dagpenge, mens andre gerne vil have et sabbatår, en uddannelse og have fritid for det overarbejde, de har været nødt til at tage. Både uddannelsesforslag om orlovsret og efteruddannelsesforslag giver muligheder for arbejdsløse for at blive ansat, mens andre er på uddannelse. Ligeledes giver SF's forslag om sabbatår arbejdsløse muligheder for ansættelse i de korte eller længerevarende perioder, hvor ansatte er på uddannelse eller sabbat.

Overarbejde har fået et omfattende opsving i de seneste år, også inden for det offentlige i takt med, at der ikke må nyansættes. Der er ingen rimelighed i, at dette overarbejde ikke kræves fuldt afspadseret.

Forslagsstillerne er stadig af den opfattelse, at der skal arbejdes for en nedsættelse af arbejdstiden. Dette er et overenskomstanliggende og skal forhandles mellem parterne på arbejdsmarkedet.

Forslagsstillerne mener, at finansiering af forslagene kan foregå ved lukning af skattefiduser, som SF har foreslået som finanslovsændringer ved indførelse

af forureningsafgifter, som ingen kan være i tvivl om må gennemføres af miljømæssige hensyn, ved at arbejdsgiverne betaler mere til AUD – ingen er jo i dag i tvivl om, at for fremtiden må større dele af arbejdsmarkedspolitiske tiltag betales af arbejdsgiverafgifter

– og ved indførelse af et »solidaritetsbidrag«, som alle, der ikke er i a-kasse, skal betale. Der ligger mange uddannelsespladser i dette forslag, og de, der ikke er i a-kasse, har ikke i de forløbne år betalt til uddannelse af arbejdsløse. Det synes forslagsstillerne at de skal.